

AANKOMST IN NEW YORK

Vanaf John F. Kennedy (JFK)

24 km ten zuidoosten van Manhattan - ☎ 718 244 4444.

Shuttle – Ga naar de balie *Ground Transportation* in de hal van de aankomstterminal: een bediende zal u de weg wijzen. Reken \$ 20 tot \$ 35 per persoon (de rit duurt 45 min. tot 1 uur).

Taxi – Vaste prijs voor Manhattan, zonder tol (\$ 4-6) of fooi (15%): \$ 45. Duur: ongeveer 30-40 min.

Express service bus (NY Airport Service) – De busdienst verbindt de luchthaven elke 20 tot 30 min. met de drie stations van New York: Penn Station, Port Authority en Grand Central. In Grand Central is er een shuttledienst voor gasten van hotels in Midtown (tussen 31st en 60th Sts). Reken \$ 15 voor een rit die 1 uur tot 1.30 uur duurt.

Metro – Volg bij het verlaten van de terminal de bordjes *Air Train*. Indien u naar het zuiden, het westen van Manhattan of richting Brooklyn reist, gaat u naar station Howard Beach op de **A-lijn**. Voor East Midtown, West Midtown, Downtown en Queens gaat u naar het station Jamaica Center en neemt u de **E-lijn**. *Air Train*: \$ 5; metro: \$ 2,50.

Vanaf LaGuardia (LGA)

13 km ten oosten van het stadscentrum - ☎ 718 533 3400.

Shuttle – Ga naar de balie van *Ground Transportation* in de hal van uw terminal: een bediende zal u het vertrekpunt van de shuttlebus aanwijzen. Ongeveer

\$ 13 tot \$ 15 per persoon (rit van 30 tot 45 min.).

Taxi – \$ 25-30 voor Manhattan (zonder tol of fooi). Duur: 30 min.

Express service bus (NY Airport Service) – Dezelfde transportvoorwaarden als de expresbus op JFK: \$ 12.

Vanaf Newark (EWR)

26 km ten zuidwesten van Manhattan, in New Jersey (reken op een rit van 45 min. tot 1 uur) - ☎ 973 961 6000.

Taxi – \$ 45-50 zonder fooi (15 %) of toeslag van \$ 5 voor de spitsuren.

Trein – Volg de bordjes *Air Train*. Deze monorail brengt u naar de treinen die Newark met New York verbinden (Penn Station). Combinatiekaartje *Air Train + New Jersey Transit*: \$ 14.

BUS EN METRO

► **Dienstregeling:** 24 u/dag.

► **Interessantste formules:**

Pay-Per-Ride MetroCard – Heroplaadbare kaart (van \$ 10 tot 80) - gratis overstap metro-bus en bus-bus - 7% korting vanaf \$ 10 (vergeleken met de prijs van een enkel ticket).

7-Day Unlimited Ride MetroCard (7 dagen) – Onbeperkt reizen - \$ 29.

EasyPay MetroCard – Werkt als de 7-Day, maar herlaadt automatisch naarmate u de kaart gebruikt.

DE REIS VOORBEREIDEN

Formaliteiten

Identiteitsdocumenten – Wie zonder visum de Verenigde Staten wil binnenkomen, moet beschikken over een geldig **machine-leesbaar** paspoort dat voor 26 oktober **2005** werd uitgereikt of verlengd, of een geldig **biometrisch** paspoort dat na 26 oktober **2006** werd uitgegeven. In alle andere gevallen is een visum verplicht. Raadpleeg bij twijfel de website van de ambassade van de Verenigde Staten (<http://dutch.belgium.usembassy.gov/> of <http://thehague.usembassy.gov/>).

Visum – Een visum is niet nodig indien u over een geldig paspoort beschikt en **minder dan drie maanden** in de VS verblijft voor zaken of vakantie. Indien dit niet het geval is, of als u een professionele activiteit wilt uitoefenen, is een visum verplicht. Sinds januari 2009 zijn reizigers zonder visum verplicht om ten laatste 72 uur voor het vertrek een **elektronische vragenlijst** (gezondheid, strafblad enz.) in te vullen. Deze lijst is beschikbaar op de website van ESTA (<https://esta.cbp.dhs.gov/esta>).

Douane – Wapens, drugs, plantaardige en biologische producten, vlees, alsook bepaalde medicijnen mogen niet binnengebracht worden op Amerikaans grondgebied. Toegestaan: 1 liter alcohol (voor wie ouder is dan 21 jaar), 200 sigaretten, 50 sigaren of 2 kg rooktabak. Eventuele geschenken moeten minder dan \$ 100 waard zijn (bewaar een factuur).

Andere voor te leggen stukken – Een **retourkaartje**, per vliegtuig of boot, en

een **verblijfsadres**. Zo niet loopt u het risico uitgewezen te worden.

Naar New York

Lees het hoofdstuk 'Aankomst in New York' (blz. 1) voor meer informatie over de luchthavens.

LUCHTVAARTMAATSCHAPPIJEN

KLM – ☎ +31 2 04 747 747 - www.klm.com.

Brussels Airlines – ☎ +32 2 723 23 45 - www.brusselsairlines.com.

American Airlines – ☎ 02 711 99 69 - www.american-airlines.nl.

Continental Airlines – Nederland: ☎ +31 20 346 93 81 - België: ☎ +32 2 643 39 39 - www.continental.com.

Delta Airlines – Nederland: ☎ +31 20 201 35 36 - België: ☎ +32 2 711 97 99 - www.delta.com.

LAGEKOSTENMAATSCHAPPIJEN

Deze reisagentschappen vergelijken de tarieven van luchtvaartmaatschappijen en bieden vluchten en hotels met reductietarief aan:

Govolo – www.govolo.nl

Travelmap – ☎ 0 892 30 23 01 - www.travelmap.nl.

Connections – ☎ +32 70 23 33 13 - www.connections.be.

Airstop – ☎ +32 70 23 31 88 - www.airstop.be.

Vliegtickets.com – ☎ 0900 854 348 353 - www.vliegtickets.com.

Vliegwinkel.nl – Nederland: ☎ 0900 7 767 767 - België: ☎ +31 23 517 63 07 - www.vliegwinkel.nl.

Travelprice.be – ☎ 0 899 700 207 - www.travelprice.cwtonline.be.

EVENEMENTENKALENDER

Jaarlijkse evenementen

JANUARI

- ▶ **Chinese New Year's Festival** – Chinees Nieuwjaar in Chinatown - eind januari-begin februari naargelang de Chinese kalender.
- ▶ **Winter Antiques Show** – Winterantiekbeurs, 7th Regiment Armory, Park Avenue - eind januari.

FEBRUARI

- ▶ **Empire State Building Run-Up** – Loopwedstrijd op de trappen van de wolkenkrabber - begin februari.
- ▶ **Black History Month** – Activiteiten rond de zwarte identiteit - heel februari - ☎ 212 484 1222.
- ▶ **Westminster Dog Show** – Hondenbeurs, Madison Square Garden.

MAART

- ▶ **Art Expo New York** – Pier 94 on the Hudson River - eind maart - www.artexponewyork.com.
- ▶ **Brooklyn Jazz Underground Festival** – drie dagen begin maart.
- ▶ **St. Patrick's Day** – Iers feest: parade op 5th Avenue - 17 maart.
- ▶ **Armory Arts Week** – Grote beurs voor moderne kunst op Pier 94 - eind maart - www.armoryartsweek.com.
- ▶ **Macy's Spring Flower Show** – Miljoenen bloemen in de etalages van het warenhuis Macy's.
- ▶ **New Directors New Film** – Lincoln Center en MoMA - van maart tot april.
- ▶ **Easter Sunday Parade** – Parade op 5th Avenue - paaszonntag.

APRIL

- ▶ **Central Brooklyn Jazz Festival** – de hele maand lang jazzconcerten.
- ▶ **Spring Flower Exhibition** – Lentebloemenbeurs, New York Botanic Garden - van half april tot in juni.
- ▶ **TriBeCa Film Festival** – www.tribecafilmfestival.org.

MEI

- ▶ **Cherry Blossom Festival** – In de Brooklyn Botanic Garden - begin mei.
- ▶ **Five Boro Bike Tour** – Fietstocht van 67 km door vijf boroughs - eerste zo. van mei - www.bikenewyork.org.
- ▶ **TriBeCa Film Festival** – www.tribecafilmfestival.org.
- ▶ **Harlem Jazz Dance Festival** – Rond het Marcus Garvey Park en in Central Harlem - tweede week van mei.
- ▶ **Memorial Day Parades** – vierde zo. van mei.
- ▶ **Washington Square Outdoor Art Exhibit** – Op Washington Square - laatste weekend van mei.

JUNI

- ▶ **Puertorican Day Parade** – Puerto Ricaanse parade op 5th Avenue - 2de zo. van juni.
- ▶ **Museum Mile Festival** – Feest van de musea van de Upper East Side - 2de di. van juni.
- ▶ **Lesbian and Gay Pride Week** – Op 5th Avenue - eind juni.
- ▶ **Mermaid Parade** – Op Coney Island - eind juni.
- ▶ **Summer Festival** – Tal van shows en concerten in de openlucht: **Summer Stage in Central Park, Summer Parks**

OVERNACHTEN

Houd er rekening mee dat het grootste deel van uw reisbudget aan overnachten besteed zal worden! Vergeet de belasting (13,25%) en fooien (zie 'Belastingen' blz. 6 en 'Fooien' blz. 8) niet op te tellen bij de prijzen. Op het internet kunnen vluchten en hotels met korting gereserveerd worden bij touroperators. (zie 'Naar New York' blz. 4) of surf naar de **reserveringscentrales**: www.hoteldiscount.com, www.newyorkcity.com enz. Kamers in een **hotel** of **bed & breakfast** (www.bbonline.com, www.bedand-breakfast.com, www.lanierbb.com) zijn doorgaans duur en klein – behalve in de luxe etablissementen – en kosten ongeveer evenveel. Een **bed & breakfast** garandeert wel een bijzonder contact met een New Yorkse familie. Wie 's avonds wil uitgaan, verblijft het best in de wijken tussen Canal St. en 30th St., en in West Midtown. Lower Manhattan loopt 's avonds leeg en blijft heel rustig, maar ligt wel in de buurt van de aanlegsteigers waar u kunt inschepen voor een bezoek aan het Vrijheidsbeeld.

De volgende geselecteerde adresjes zijn aangeduid op de uitneembare vouwkaart; ze zijn terug te vinden aan de hand van de nummers (bijvoorbeeld 1) voor de naam van elk etablissement. De letter-cijfercombinaties verwijzen eveneens naar de vouwkaart. De prijsaanduidingen zijn de minimumprijzen voor een tweepersoonskamer in het hoogseizoen.

Lower Manhattan

VAN \$ 120 TOT 310 (€ 95 TOT 240)

24 World Center Hotel – **vouwkaart A8** -

144 Washington St. - M Cortland St. - ☎ 212 577 2933 - www.worldcenterhotel.com - 169 kamers - ✂. Gebouwd in 2009 tegenover Ground Zero. Spectaculair uitzicht op de site en op de wolkenkrabbers van Lower Manhattan, vooral vanaf het terras op de 20ste verdieping. Designkamers in technostijl.

Chinatown - Little Italy

VAN \$ 240 TOT 360 (€ 185 TOT 280)

12 Best Western Bowery Hanbee – **vouwkaart B7** - 231 Grand St. - M Grand St. - ☎ 212 925 1177 - www.bw-boweryhanbeehotel.com - 102 kamers - ☎. Dit recente en smetteloze hotel ligt aan de kruising van Chinatown en Little Italy en biedt een goede prijs-kwaliteitverhouding. De kamers zijn klein, maar helder en goed ingericht. Ontbijt en wifi inbegrepen.

Soho

MEER DAN \$ 600 (MEER DAN € 500)

8 The Mercer – **vouwkaart B7** - 147 Mercer St. (hoek Prince St.) - M Prince St. - ☎ 212 966 6060 - www.mercerhotel.com - 75 kamers - ✂. Minilofts met een verzorgd interieur door Christian Liaigre en onberispelijke bediening: een echte must!

Lower East Side

VAN \$ 160 TOT 250 (€ 125 TOT 195)

9 Off Soho Suites Hotel – **vouwkaart C7** - 11 Rivington St. - M Bowery -

UIT ETEN

Op elk uur van de dag kan men ergens goedkoop eten. 's Avonds zijn er gastronomische restaurants in overvloed voor een verfijnd diner. En probeer op zondag een brunch! (🍷 Zie ook 'Iets drinken' op blz. 31 en 'Uit eten' op blz. 14).

De rode vermeldingen verwijzen naar de uitneembare vouwkaart. De adresjes zijn terug te vinden aan de hand van de nummers (bijvoorbeeld 1). Raadpleeg ook de detailkaarten van de wijken blz. 46-47, 59, 66 en 70, voor een gedetailleerdere weergave van de straten.

Lower Manhattan

► LUNCH

MINDER DAN \$ 20 (MINDER DAN € 16)

19 **Adrienne's Pizzabar** – **vouwkaart A8** - 54 Stone St. - M Wall St. Overheerlijke pizza's, maar ook gratingerechten en slaatjes.

Chinatown

► LUNCH

VAN \$ 20 TOT 50 (VAN € 16 TOT 40)

25 **Peking Duck House** – **vouwkaart B7** - 28 Mott St. (tussen Chatham Sq. en Pell St.) - M Canal St. - 📞 212 227 1810 - www.pekingduckhousenyc.com. De heerlijke gelakte eend opgerold in panenkoekjes is een echte aanrader!

Nolita

► LUNCH

MINDER DAN \$ 20 (MINDER DAN € 16)

17 **Lovely Day** – **vouwkaart B7** - 196 Eli-

zabeth St. - M Bowery - 📞 212 925 3310 - dag. 12.00-22.00 u. Fleurig beschilderd behangpapier en bankjes van rood moleskin: er is aan niets te merken dat hier verrukkelijke Thaise gerechten worden geserveerd!

VAN \$ 20 TOT 30 (VAN € 16 TOT 25)

21 **Mottsu** – **vouwkaart B7** - 285 Mott St. (tussen Houston en Prince Sts) - M Prince St. - 📞 212 343 8017 - dag. 12.00-15.00 u, 17.00-23.00 u. Uitstekende Japanse gerechten in deze wijk-kantine. Maki's, sushi's en visgerechten.

Soho

► LUNCH

MINDER DAN \$ 20 (MINDER DAN € 16)

5 **Milady's** – **vouwkaart B7** - 162 Prince St. (op de hoek met Thompson St.) - M Prince St. - 📞 212 226 9340. De charme van een traditionele bar, met zijn verweerde aanblik en gezellige sfeer. Dagschotels en snacks.

► DINER

VAN \$ 30 TOT 50 (VAN € 25 TOT 40)

12 **Giorgione** – **vouwkaart A7** - 307 Spring St. - M Spring St. - 📞 212 352 2269 - dag. geopend, zo. alleen 's avonds. In dit Italiaanse restaurant heerst een ontspannen sfeer. De pasta's, pizza's en espresso's zijn een waar genoegen.

Lower East Side

► LUNCH

MINDER DAN \$ 20 (MINDER DAN € 16)

20 **Russ & Daughters** – **vouwkaart C7** -

UITGAAN

In de regel is **Downtown** (ten zuiden van 30th St.) 's avonds het levendigste deel van Manhattan. Hier bevinden zich alle hippe adresjes van de stad. West Midtown, met **Broadway** en **Times Square**, is de theaterbuurt. In de **Upper West Side** liggen de goede concertzalen, met name het Lincoln Center. **Harlem** in het noorden is het domein van de jazz en blues. En **Brooklyn** ten slotte – vooral **Williamsburg** – wordt gewaardeerd om zijn restaurant-bars. Wie een onvergetelijke ervaring wil, moet in **Harlem** een gospelmis bijwonen (zondagochtend, 9.00 en 11.00 u). De missen duren 1 uur en wisselen vurige preken af met swingend gezang (neem wat geld mee voor de collecte). **Kranten** (uit op dinsdag) – *New York Magazine*, *Time Out New York* (allebei betalend) en *The Village Voice* (gratis) vermelden alle concerten, voorstellingen en films. **Internet** – Onlinekaartenverkoop: www.gotickets.com, www.tickco.com, www.ticketmaster.com. **TKTS kiosken** – *Duffy Square* (West 47th St. tussen Broadway en 7th Ave.) en *South St. Seaport* (hoek Front en John Sts) - ☎ 212 221 0013. Toegangskaatjes voor shows met 25 tot 50% korting voor voorstellingen in de namiddag, avond of voor de volgende dag. Betaling met contant geld of met reischekes. *De rode vermeldingen verwijzen naar de uitneembare vouwkaart (achterste binnenflap omslag).*

Soho

SOB's (Sound of Brazil's) – **vouwkaart B6** - 204 Varick St. (dicht bij Houston St.) - ☎ Houston St. - ☎ 212 243 4940 - www.sobs.com. Gezellige sfeer en gedempt licht. Elke avond zijn er concerten: salsa, samba, reggae of hiphop. Gratis salsales op woensdag en Braziliaanse dansshow en capoeira voor het concert op zaterdag.

Lower East Side

The Box – **vouwkaart C7** - 189 Chrystie St. - ☎ Grand St., Bowery - ☎ 212 982 9301 - www.theboxnyc.com. In dit café-theater wordt geprobeerd om een cabaretsfeer te creëren: burleske nummertjes, slangenmensen, marionetten, tapdansen, beatboxing... Verfrissend!

Bowery Ballroom – **vouwkaart B7** - 6 Delancey St. - ☎ Bowery - ☎ 212 533 2111 - www.boweryballroom.com. Een van de beste concertzalen van New York en een bar, waar zowel de bekendste rockgroepen als jong talent optreden. Zeer goede akoestiek.

West Village/Meatpacking District

55 Bar – **vouwkaart B6** - 55 Christopher St. (dicht bij 7th Ave.) - ☎ Christopher St. - ☎ 212 929 9883 - www.55bar.com - dag. 18.00-2.00 u. In een zaaltje dat dateert uit de periode van de drooglegging worden elke avond kwalitatief heel hoogstaande jazz- en bluesconcerten georganiseerd.

LOWER MANHATTAN ★★

Hier ontstond de stad en hier begint ook vaak het New Yorkse avontuur. Deze plek zit vol contrasten met zijn mythische skyline en oude geplaveide straten. Het zuidelijke punt van Manhattan is een mijn van symbolen: Ground Zero met pijnlijke herinneringen, de Brooklyn Bridge, die vlak bij de historische haven werd opgericht, Wall Street en de beurs van New York, financiële wereldtempels en in de verte het vertrouwde silhouet van het Vrijheidsbeeld.

► **Bereikbaarheid:** per metro: alle stations van **Chambers St.** tot **South Ferry** (lijnen 1 tot 5, 6 en R). Per bus: lijn 20 voor Battery Park (waar de aanlegsteiger van de boten naar het Vrijheidsbeeld zich bevindt) en lijn 5 voor de rest van de wijk.

Zie uitneembare vouwkaart A-B8 en detailkaart blz. 46-47.

► **Aanraders:** Ga 's ochtends naar de Brooklyn Bridge om de wolkenkrabbers te fotograferen. Bewonder 's nachts de verlichte skyline vanuit Brooklyn Heights. Denk erom uw bezoekje aan de Federal Reserve Bank of de City Hall vooraf te reserveren.

City Hall ★

Detailkaart C1 – rondleiding: hele jaar door do. 10.00 u (duur 1 uur) na afspraak, www.nyc.gov - vertrek aan het Heritage Tourism Center (zuidelijkste eind van het City Hall Park). De City Hall (stadhuis) is te herkennen aan de hoge klokkentoren en is een van de sierlijkste gebouwen van New York. Achter een harmonieuze marmeren gevel, die geïnspireerd is op de Franse renaissance, ligt een interieur (1812) in *Georgian style*. De architecten dachten dat de stad zich niet naar het noorden zou uitbreiden en bouwden de achtergevel met bruine zandsteen. Pas in 1956 werd deze gevel met kalk uit Alabama bedekt.

City Hall Park ★★

Detailkaart C1 – In deze voormalige appelboomgaard die nu een park is, werd in juli 1776 voor een grote massa de *Declaration of Independence* (Onafhankelijkheidsverklaring) voorgelezen.

Woolworth Building ★★

Detailkaart C1 – 233 Broadway. Dit 241 m hoge gebouw werd in 1913 door architect **Cass Gilbert** opgericht voor **Frank Woolworth**, die een warenhuisketen bezat. Dit was de hoogste wolkenkrabber ter wereld tot 1930, het jaar waarin het Chrysler Building werd voltooid. Met zijn verbluffende veelheid aan waterspuwers en pinakels en het groene, koperen dak wordt dit gebouw beschouwd als een van de architecturale meesterwerken van de stad. In de spectaculaire hal van drie verdiepingen hoog worden fresco's en mozaïeken in gotische en Byzantijnse stijl gemengd.

Saint Paul's Chapel

Detailkaart C1 – 212 233 4164 - www.saintpaulschapel.org - ma.-vr. 10.00-18.00 u, za. 10.00-16.00 u, zo. 7.00-15.00 u. De oudste kerk van Manhattan (1766) is gebouwd in de *Georgian style*, die toen in zwang was in Londen.

De Brooklyn Bridge en de financiële wijk in de achtergrond, gezien vanaf Brooklyn Heights

© Roger Rozenkwaig / PHOTONONSTOP.COM

CHINATOWN** LITTLE ITALY EN NOLITA

Chinatown is het krioelende en kleurrijke Azië waar de rode en gouden uithangborden en de keukengeuren de zintuigen prikkelen. Van het infernale Little Italy waar maffiapeetvaders de wet bepaalden, blijven nu alleen nog hammen en parmezaankaas over die de herinnering aan de Cosa Nostra voor toeristen oproepen.

► **Bereikbaarheid:** Metro Canal Street of Spring Street. **Zie uitneembare vouwkaart B-C7 en detailkaart blz. 66.**

► **Aanrader:** Bezichtig Chinatown 's ochtends wanneer de markt en de bazaars van Canal Street nog niet te druk zijn en ga vervolgens naar Little Italy en Nolita, die 's middags levendig zijn.

Chinatown **

De **Chinese immigratie** naar New York begon in de jaren 1870. Tien jaar later was de wijk gereputeerd om zijn bordelen, speelholen en opiumkitten. Tegenwoordig is Chinatown, waar zo'n 200.000 Aziaten wonen, een van de grootste Chinese gemeenschappen buiten Azië. Bij **Mott Street** en **Mulberry Street** zijn winkeltjes met gadgets naast theehandelaars of winkels met exotische geneesmiddelen te vinden. In **Canal Street** worden imitaties van luxeartikelen verkocht.

Museum of Chinese in the Americas (Moca) – 211-215 Centre St. - ☎ 212 619 4785 - www.mocanyc.org - di-zo. 12.00-18.00 u (do. 21.00 u) - \$ 7, -12 jaar gratis, gratis voor iedereen op do. Dit museum toont de leefwijze van de Chinese diaspora in Amerika. Het opende opnieuw de deuren aan het einde van 2008 in een nieuwe ruimte die door designer Maya Lin werd ontworpen.

Little Italy

De eerste Italiaanse immigranten kwamen allemaal naar deze wijk, die snel een draaischijf van de georganiseerde misdaad van de maffia werd. Tegenwoordig heeft Little Italy een deel van zijn inwoners verloren, die nu verspreid zijn over de hele stad. De straten hebben een zekere sereniteit herwonnen. Vanaf enkele terrassen in **Mulberry Street** ontsnappen nog de mediterrane geuren van heerlijke Italiaanse gerechten.

Nolita

Het noordelijke deel van Little Italy (Nolita betekent *North of Little Italy*) nodigt uit tot ontspanning met zijn cafés, restaurantjes en hippe boetieks, maar mist nog de elegantie van Soho of Chelsea.

Old Saint Patrick's Cathedral – Deze kerk in neogotische stijl (1815) was tot in 1879 de katholieke kathedraal van New York.

TRIBECA** EN SOHO**

Hoewel Tribeca na 11 september wat aan zijn lot is overgelaten, biedt de buurt toch een mooie mix van stijlvolle restaurants, opslagplaatsen die zijn verbouwd tot chique lofts en kunstgaleries. Naast de luxeboetieks, delicatessenzaken en hippe bars is Soho een van de fraaist bewaarde buurten met gietijzeren architectuur in de Verenigde Staten. De wijk trok vanaf de jaren 1960 veel kunstenaars aan, maar tegenwoordig is het hier te duur geworden voor hen. Nu is dit de thuishaven voor jonge 'bourgeois bohemiens'.

► **Bereikbaarheid:** metro: **Chambers St.**, **Franklyn St.** en **Canal St.** voor Tribeca; **Houston St.**, **Broadway/Lafayette St.**, **Spring St.** en **Canal St.** voor Soho.

Zie uitneembare vouwkaart A-B7 en detailkaart hiernaast.

► **Aanraders:** Kunstliefhebbers zullen graag door Tribeca flaneren met de *New York Gallery Guide* onder de arm (verkrijgbaar in het Bureau voor Toerisme). Let op, galeries zijn gesloten op zondag en maandag. Wie liever gaat winkelen, zal genieten van Soho (de boetieks zijn geopend vanaf 10.00 u). Voor architectuurliefhebbers zijn beide buurten interessant!

Tribeca**

De naam van deze wijk wordt gevormd door de samentrekking van **TRI**angle **BE**low **CAN**al (driehoek onder Canal Street), hoewel de algemene vorm meer op een trapezium lijkt. In het begin van de 18de eeuw stonden hier woningen van rijke families. Pas in het midden van de 19de eeuw verrezen in de buurt overal pakhuizen, toen de kaden van de Hudson River South Street Seaport begonnen te verdringen. Dit was de glorieus tijd van de gebouwen van vijf of zes verdiepingen hoog met een **gietijzeren structuur** of van baksteen, waarin kantoorruimten of opslagplaatsen werden ingericht. Aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog was deze buurt een van de bedrijvigste van de stad. Hier werden industrie, de dienstensector en handel verenigd. In de loop van de jaren 1960 verloor de wijk echter haar

aantrekkingskracht. Met de teloorgang van de industrie en van het belang van de haven begon een trage doodstrijd. In 1970 telden Tribeca en zijn verkrotte gebouwen nog slechts 243 inwoners. Gelukkig verhuisden tal van kunstenaars, die door de plotse prijsstijgingen uit Soho werden weggejaagd, hierheen. Ze verbouwden pakhuizen tot ateliers en kunstgaleries. Tegenwoordig wonen hier meer dan 10.000 mensen, waaronder een stijgend aantal beroemdheden – vooral Robert De Niro is bekend om zijn investeringen in het leven in Tribeca – en de buurt is opnieuw zeer aantrekkelijk. Ga tijdens een wandeling voorbij **Washington Market Park**, dat vroeger een van de drukste markten van New York was. In **Harrison Street Row** geeft een rij huizen in Federal style, die tussen 1796 en 1828 zijn gebouwd, een idee van hoe Tribeca er toen uitgezien moet hebben. In **Leonard Street** verrij-

VAN NIEUW-AMSTERDAM TOT NEW YORK

Een nog niet veroverd gebied

Giovanni da Verrazzano, de Florentijnse ontdekkingsreiziger in dienst van de Franse koning Frans I, is in 1524 de eerste Europeaan die de baai van New York bereikt terwijl hij een route naar Indië zoekt. In 1609 verkent ook de Engelsman **Henry Hudson** onder Nederlandse vlag de streek. Hij vaart de stroom die nu zijn naam draagt op en ontmoet onderweg Amerikaanse indianen. Hij vertrekt opnieuw en bestempelt deze gebieden als Nederlandse eigendom. Handelsfactorijen worden vanaf de 17de eeuw opgericht. Ze onderhouden een actieve handel met de 'indianen', waarvan twee groepen het gebied delen: de *Mohawks*, de vereniging van de *Iroquois*, en de *Algonquins*, ook *Delaware* genaamd.

Nieuw-Amsterdam

In 1614 sticht de almachtige Geotrooierde West-Indische Compagnie de **kolonie Nieuw-Nederland** op de plaats van het huidige New York. In 1626 'koopt' Peter Minuit Manhattan (afkomstig van het Algonquinwoord *menatay*, wat 'eiland' betekent) van een voorbijtrekkende stam, de *Wap-pingers*, voor diverse producten ter waarde van 60 florijnen (het equivalent van 26 dollar!). Al gauw ontstaan raciale spanningen door toedoen van de kolonialen. De eerste gewelddadigheden vinden plaats in 1640, tegen

de Algonquins. Later nemen verscheidene Amerikaans-indiaanse stammen, naargelang van hun allianties, deel aan oorlogen tussen rivaliserende Engelse, Franse en Amerikaanse kolonisten.

Ontstaan van een stad

Nadat de Nederlandse ingenieur **Fredericksz** de versterkingen op het zuidelijke punt van het eiland Manhattan had gebouwd, tekende hij de plannen voor de toekomstige stad Nieuw-Amsterdam. Aan hem dankt de stad de kronkelen-de straten van dit deel van New York waaraan *boweries* (boerderijen) werden gebouwd, vaak in moerassige gebieden, waar de voorouderlijke ervaring met afwatering wonderwel van pas kwam. Landbouwdomeinen verschenen iets verder ten noorden en in de gebieden van Brooklyn, Queens, de Bronx en Staten Island. Maar de grote stedelijke bouwplaats werd nooit echt tot een goed einde gebracht. Alleen de verdedigingsmuur was duurzaam genoeg zodat de straat die in de plaats wordt aangelegd, ernaar vernoemd wordt: Wall Street. De beroemde **Peter Stuyvesant** is de laatste gouverneur-generaal van de kolonie. Nederland besluit om zich op Azië te richten en Nieuw-Nederland is zogoed als verlaten. In 1664 geeft de stad zich zonder vechten over aan de Engelsen, waarna ze 119 jaar onder Engelse heerschappij valt. Nieuw-Amsterdam wordt herdoopt in New York ter ere van de broer van koning Karel II, de hertog van York.

NEW YORK EN IMMIGRATIE

In New York was de immigratie constant en altijd groter dan de stad kon slikken. Golven immigranten werden aangetrokken door haar toen nog schijnbaar grenzeloze groei. Mensen stroomden onophoudelijk toe wegens oorlogen, politieke conflicten of economische druk in Europa.

De Ierse golf

De Ieren werden verdreven door hongersnood en kwamen in groten getale aan in New York. In 1860 vertegenwoordigden ze een derde van de inwoners. Ze waren arm, vaak ongeletterd en werden geminacht door afstammelingen van de kolonisten en moesten vechten om te overleven. De eerste bekende *gangs* van New York waren Iers. Ze toonden kordaat hun identiteit in de wijken waarover ze heersten en namen gradueel steeds meer macht weg van de stadspolitie en het -bestuur. Deze *gangs* kregen al snel gezelschap van soortgenoten van andere origines, zoals Italianen, Joden, Centraal-Amerikanen, Zuid-Amerikanen en Aziaten. *Gangs* zouden te allen tijde een dominant fenomeen van het leven in de stad blijven.

De zwarte kwestie

De zwarte immigratie is minder bekend. De geschiedenis van New York blijft op dit vlak nogal vaag. In 1626 brachten de Nederlanders slaven over uit Afrika, zoals de Engelsen later ook zouden doen. In Wall Street floreerden verscheidene slavenmarkten. De handel in zwarte slaven werd in 1817 officieel afgeschaft

in New York, maar zelfs eenmaal vrij, was het leven moeilijk voor de zwarten. Enkelen maakten een aarzelende zet tot de middenklasse, maar het gros leefde in armzalige omstandigheden.

De immigratie controleren

Voor de meerderheid van de immigranten staat New York voor de hoop op een nieuw leven, waarin geluksvogels rijk kunnen worden. De immigranten zijn zeer gewild als arbeider voor grote bouwprojecten, maar worden verdacht van alles wat misloopt. Al snel proberen de New Yorkers de immigratie te controleren. In Castle Garden en vervolgens op Ellis Island wordt een 'sorteringsbureau' opgericht: dagelijks worden er 20.000 immigranten 'onthaald', of 16 miljoen Europeanen tot aan de sluiting in 1924. Een aantal hiervan zet de weg voort naar het westen van het land, maar velen vestigen zich in New York, waardoor de bevolking explosief groeit van 500.000 in 1850 tot meer dan 3 miljoen in 1900. Op dat moment is New York de dichtst bevolkte stad ter wereld. De stad is het symbool van de vrijheid geworden en trekt Joden aan die de vervolging ontvluchten, Italianen en vervolgens Chinezen. Hoewel de rijken zich zonder problemen kunnen vestigen, verzeilen de meesten in de grootste onzekerheid. De gemeenschappen verenigen zich meestal in dezelfde wijken (Little Italy, Chinatown, Lower East Side enz.), waardoor de stad haar typische multi-etnische karakter krijgt.

KOSMOPOLITISCH NEW YORK

Multi-etnische stad

Iets meer dan 8 miljoen inwoners wonen volgens de laatste telling in New York en haar vijf *boroughs*. Dit is een etnisch diverse bevolking, met 45% blanken, 26,6% zwarten, 27% mensen van Spaanse of latinoafkomst en ongeveer 10% Aziaten. Bijna 36% van de New Yorkers is in het buitenland geboren en ongeveer 48% spreekt geen Engels thuis. Het grootste contingent immigranten komt nu uit de Dominicaanse Republiek, China, Jamaica, Guyana en Mexico, hoewel er ook immigranten uit Bangladesh, Nigeria, Ghana, de Filipijnen, Rusland en Oekraïne geregistreerd worden. Het is opvallend dat het aantal zwarten voor het eerst sinds de Amerikaanse Burgeroorlog gezakt is, omdat ze, gedreven door de economische crisis, gedwongen worden elders te gaan leven.

Leven in een gemeenschap

Een van de kenmerken van New York en van alle Amerikaanse steden is de gemeenschapszin. Bijgevolg bestaan er etnisch heel diverse wijken, waar een andere taal wordt gesproken, specifieke kranten verschijnen en waar winkels en restaurants duidelijk de cultuur van de buurt weerspiegelen. Naast de radicale verandering van omgeving bij het verlaten van een metrostation zullen bezoekers ook verrast zijn door de extreme verdeling van de stad. Soms is

een straat oversteken genoeg om zich in een andere continent te wanen. De historische gemeenschappen maakten hun wijk vaak beroemd: de Joden in de Lower East Side, Upper West Side en Williamsburg, of de Italianen in Little Italy (Manhattan), maar vooral in de Bronx. Andere gemeenschappen bevinden zich op onverwachte plekken. In Chinatown wonen bijvoorbeeld veel Aziaten, maar tegenwoordig niet meer zoveel als in Flushing, in Queens. Er bestaan ook kleine, heel pittoreske, enclaves zoals het Oekraïense Little Odessa in Brighton Beach, Koreantown in 32nd Street, de Caraïbische wijken rond Flatbush in Brooklyn, de Dominicaanse in de Bronx, de Senegalese in 116th Street, tussen Nicholas Avenue en 8th Avenue, de Turkse, ook in Brighton Beach, de Braziliaanse in Astoria, in Queens enz.

Kosmopolitische keuken

Er bestaat geen New Yorkse keuken. De 20.000 restaurants van de stad serveren Amerikaanse, maar ook Italiaanse, Joodse, Oekraïense, Ierse, Koreaanse, Chinese, Cubaanse enz. gerechten. De invloeden worden ook gemengd waardoor nieuwe stijlen ontstaan. En natuurlijk zijn er al sinds mensenheugenis hamburgers, hotdogs of *bagels*, *cookies*, *muffins*, *cheesecakes*, ijsjes en andere desserts om van te genieten tijdens een picknick!

Vertaling	Valérie Maes
Omslagontwerp	Keppie & Keppie
Omslagfoto	Jeff Greenberg / NYC & Company
Ontwerp binnenwerk	Keppie & Keppie
Oorspronkelijke titel	Le Guide Vert New York Week-end
Oorspronkelijke uitgever	Michelin, Parijs
Directie	Olivier Brossolet
Hoofredactie	Anne Teffo
Uitgevers	Natacha Brumard, Aude Gandiol (Michelin), Lieven Defour (Lannoo)
Redactie	Christine Barrely, Natacha Brumard, Victoria Jonathan, Laurence Michel, Pierre Sans
Cartografie	Géraldine Deplante, Isabelle Delouvy, Michèle Cana, Stéphane Anton Stadsplattegronden op basis van de gegevens van TeleAtlas - © TeleAtlas 2007
Met dank aan	Didier Broussard, Pascale Pichonnat, Philippe Orain

© Cartografie: Michelin

© Nederlandse tekst: Uitgeverij Lannoo, nv, Tielt, 2013

Het redactieteam heeft de grootste zorg besteed aan de samenstelling en de controle van deze gids. Maar omdat de gegevens voortdurend gewijzigd worden, moet de praktische informatie (prijzen, adressen, bezoeken, telefoonnummers, bezienswaardigheden, internetadressen...) beschouwd worden als een aanwijzing. Het is dan ook best mogelijk dat bepaalde info bij het verschijnen van deze gids niet helemaal correct of volledig is. Wij kunnen daar niet verantwoordelijk voor worden gesteld. Deze gids bestaat voor en door u; u bewijst ons dan ook een grote dienst door eventuele tekortkomingen of vergissingen te melden. Aarzel niet om ons uw opmerkingen en suggesties over de inhoud van deze gids mee te delen. Bij een eerstvolgende bijgewerkte editie zullen wij daar rekening mee houden.

Contactadres	De Groene Reisgids Uitgeverij Lannoo Kasteelstraat 97 B-8700 Tielt degroenereisgids@lannoo.be	De Groene Reisgids Uitgeverij Terra Lannoo bv Papiermolen 14-24 3994 DK Houten degroenereisgids@terralannoo.nl
---------------------	---	--

www.lannoo.com

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

D/2013/45/338 - NUR 512 - ISBN 978-90-209-9325-7